

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการลงทุนและผลกระทบที่เกิดขึ้นของผู้ประกอบการข้ามชาติจีนในธุรกิจผลไม้ 3 ชนิด คือ ทูเรียน มังคุด ลำไย ของ 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ ระยอง จันทบุรี และตราด โดยเน้นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) ด้วยการลงสำรวจพื้นที่ (Field Investigation) การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) และการสัมภาษณ์และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่าจำนวนผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) ที่ได้มาตรฐาน Good Manufacturing Practice (GMP) จากสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขต 6 ในปี พ.ศ. 2562 เพิ่มขึ้นอย่างมากโดยเฉพาะทุเรียนและมังคุดในจังหวัดจันทบุรี ล้างเงินมีบทบาทสำคัญในการนำผลผลิตของเกษตรกรไปจำหน่ายเพื่อตอบสนองอุปสงค์ของผลไม้ในประเทศจีน ทำให้เกษตรกรยังขายผลผลิต (เฉพาะทุเรียนและมังคุด) ได้ราคาดี ถึงแม้ว่าจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นเดียวกัน จากความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นตรงกันว่าผู้ประกอบการจีนมีบทบาทสำคัญและรัฐไม่ควรปิดกั้นการเข้ามาลงทุนของผู้ประกอบการจีน ถึงแม้ว่าจะมีความกังวลต่ออนาคตของราคาขายผลผลิตก็ตาม เนื่องจากมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกผลไม้ในประเทศเพื่อนบ้านของไทยจำนวนมาก โดยรัฐบาลของประเทศดังกล่าวให้การสนับสนุนการเข้ามาลงทุนของผู้ประกอบการจีน ดังนั้นภาครัฐควรต้องเตรียมการรับมือกับความท้าทายนี้ เช่น การสร้างกลุ่มธุรกิจ (cluster) ซึ่งมีระบบนิเวศน์ (ecosystem) ที่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและร่วมมือกัน (coopetition) ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกผลไม้ เป็นต้น

Abstract

This research aims to investigate the status and impacts of Chinese direct investment in three fruits i.e. durian mangosteen and logan of three provinces of eastern Thailand i.e. Rayong, Chantaburi, and Trat. Our research approach is mainly based on exploratory research by field investigation, questionnaire survey, interview and focus group hearing. The study finds that the number of entrepreneurs who has received the certification of Good Manufacturing Practice (GMP) from the Office of Agricultural Research and Development (Region 6) has increased significantly especially durian and mangosteen in Chantaburi. Chinese entrepreneurs play a major role in exporting Thai fruits to China. Thai farmers can sell their products at the attractive price (only for durian and mango steen) even though the supply has increased significantly. Based on the opinion of stakeholders, Chinese entrepreneurs play crucial role in this business and Thai government should not prohibit the investment from them. However, the stakeholders are concerned about the future price of durian and mangosteen due to the large expansion of planted area in neighboring countries. In addition, these countries have set up the incentives for the Chinese investments. Therefore, Thai government should prepare some measures for the future challenge for example developing the business cluster with ecosystem that can promote the cooperation between stakeholders, developing the infrastructure to enhance the productivity and fruit exporting.